

ЗКП (б)-гэи ОБКОМ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ЗЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

ҮНЭН

ОДАРТА ОЙН УРДА ТЭЭ

Социалистическэ фронт ба орондоо эдэе хоолой зүйлнүүдые ба ажайлэлдбэридэ хэрэгтэй түүхэй эдүүдые улам ихээр үгэгтэй! Таряабэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбые болзорхоонь урид дүүргэхэ ба Улаан Армийн орондоо түсэбнөө гадуур таряа тушаахын түлөө социалистическэ мурьсөө уламаар үргэдхэгтэй!

Улаан Армийн түүхэтэ илалтанууд

★ ★
М. И. КАЛИНИН.

★ ★ ★

Советскэ байгуулалтын оршон тогтоһон хэрин долоодохи жам болбол манай арадай түүхэ соохи үлэмжэ алдартай юманүүдэй нэгэнинь болоно. Богоолшолон эзэлхэ зорилготойгоор манай Эхэ оронэй газар дээрэ сүмэрэн орон немцк-фашистска хүрэн дээрмшэд хэдэ хэдэн эрид шанга диилдэгдэе ороно. Улаан Арми болбол немцкэ булимтарашадые манай газар дайдаһаа хаман хаяа.

Гитлеровецүүдтэ шанга шанга сохилтонуудые дээрэ-дээрэһэнь хэжэ дэбтолон абаха зуураа, манай сэрэгүүд гүрэнэйнгөө хилын саана гаража, хэдэр оронуудай газар дээрэ оронхой. Тэдэнэрэй Зүүн Пруссида довтолгото байдаануудые хэжэ байна. Сүлөөлэггэ хэжэ агүүехэ үүргэ ябуулгала дүүргэжэ Улаан Арми болбол немцкэ булимтарашадһаа Польшые, Югославине, Чехословакине, Норвегийн зүүн хойто районуудые сээрлэжэ ябана.

Улаан Армийн илалтануудай ашаар фашистска Германиян урдын дахуул зарсанууд болоһон Румыни, Болгари, Финляндя болбол гитлеровскэ блогһөө тархаржа гараһаа гадна, буу зэбсэгэе немцүүд тэшэ эрьюулар шеглүүлээ. Мүнөө газар дээрэн советскэ сэрэгүүдэй амжалтата довтолгонвулаа хэжэ байгаа халтань Венгришые мүн улахагүй Германияһаа халахань бээ.

Нимэнүүд үрэ болбосорол тэнгэриһэе унажа ерээ бэшэ. Энэ ушар хадаа имагта манай агүүехэ армийн, агүүехэ арадай туйлажа шадаха хэрэг байгаа гэшэ. Эдэ илалтануудай үндэһэ һууринь — бүхы советскэ арадай амь бөөе гамнахагүй ябадал ба героизм, Улаан Армийн эрэлхэг зэриг ба сэрэгэй мэргэн шадабарин, нүхэр Сталинай гени болоно. Тингэжэ манай Эхэ оройн гражданин бүхэн, Улаан Армийн сэрэгшэ бүхэн илагша арад болохо өөнэйнгөө арадаар омгорхонгүй байха аргангүй.

1944 оной февральн 23-да нүхэр Сталин нигэжэ захирраһан. «Бүхы Улаан Армида — буудалга ба манёвроо шадамараар тааруулжа бүхы гүн хүларын дайсанай хамгаалгын газарые эблэхэ, дайсаанда амьа ларуулха зай забһар үгэхэгүй, манай довтолгы контратакаараа хаатуулан бариха гэлэе дайсанай һэдэлгые хаһа саг дээрэнь усадхаха, дайсание мүрдэн намнаха ябадалые шадамараар эмхидхэхэ, техникые зээн абаашаха арга дайсаанда үгэхэгүй. Дай-

санай сэрэгэй хажуу талуу дьень шадамар манёвроор эзэлэн абаха, тэдэнэй тылдэ сүмэрэн гараха, дайсанай сэрэгые хүрээлэхэ, хэрбээ тэдэнүүдэй буу зэбсэгэе хураахаа арсаа һааны тэһэ нэрбэжэ, үгы хэхэ».

Энэ приказ соогоо нүхэр Сталинай тайлбарлан зорилгонь урда тээхи приказууд соонь хэлэгдэе һэн, теэд энэнь манёвреннэ ябуулгануудай угаа ехэ удхашанартай байһание гэршэлнэ. Энэ бодолгы манай офицерүүд ба генералнууд хэрэглэн абажа, тэдэнэй хүтэлбэрээр Улаан Армийн частнууд гайхамшагта сэрэгэй хэрэгүүдые бүтээдэг байгаа. Манай сэрэгүүдэй эрхим байнаар ябуулан манёврууд дээрэһэ немцүүд хэдэн олон дахин яахын аргагүй муу байдалда ба хүрээлэгэнүүдтэ ороһон байха юм.

Зүбхэн 1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүдэй довтолго хэһэн 1943 оной декабрьн 24-һөө 1944 оной январин 13 хүртэрхи үедэ немцүүд ганзахан алуулжа 100 мянган шахуу солдат болон офицерэе ба угаа ехэ сэрэгэйнгэе техникые гээжэ. Февральда 2-дохи ба 1-дэхи Украинска фронтууд Борсунь-Шевченковскэ орондоо немцүүдэй томо бүлэглэгэнүүдые бутасохёо һэн; мартта 2-дохи Украинска фронт — Умань шалар ехэхэн танкыа хүсэнүүдые халгаага. тинхэдэ 3-дахы Украинска фронтын сэрэгүүд генерал-полковник Холидт гэгшын 6-дахы немцкэ армие бутасохёо бэлэй.

Энэнь нэгэ бага урда тээ Ленинградска фронтын сэрэгүүд Волховско фронтын сэрэгүүдтэй хамта тойрон орохо мансар үргэнөөр хэжэ Ленинградтай орондо немцк-фашистска сэрэгүүдые бутасохихо ябуулга эрхим байнаар үнгэргэһэн байгаа. Ойроо хүргэдхэгүй, дабагашагүй «хойто вал» (дабаан), Ленинградтай блокадын «булад сахариг» гэжэ өөнэнын сэгнэдэг байһан немцүүдэй туйлай хүсэтэ хамгаалгын газар манай сэрэгүүдэй сохилтодо тэсэнгүй хая бута бууһан байна.

Энэ ябуулгын үедэ 18-дахы немцкэ армийн гол хүсэнүүдые диилэн дараха сохилто хэгдэһэн байгаа. 150-һаа 406 миллиметр хүртэр калибтай 320 ехэ буунуудар зэбсэглэгэжэ Ленинградые буудан байһан немцкэ

армийн главнокомандованиин хүндэ артиллерийн томо артиллерийскэ бүлэглэгэе бутасохигдоо бэлэй.

Энэнь хойшонхи бүхы шахуу сагуудта, мүнөөдэр хүртэрхи үе соо, Улаан Арми болбол зоримгой ба эрид шиндэнги манёврые үндэһэ һуурин болгоһон ябуулгануудые саг үргэлжэ үнгэргэнэ.

4-дэхи Украинска фронтын ба Приморско Тусхай армийн үнгэргэһэн Крымскэ ябуулга болбол Улаан Армийн довтолгото мэргэн шадабарийн эрхим жэшээнүүдэй нэгэнинь болоно. Немцүүдэй булимтаран эзэлхэ түсэбүүд соо Крым болбол тусхай һуурин эзэлһэн байгаа юм. Тэдэнэр крымска плацдарые Кавказда орохо үүдэн, Каспийскэ далайла, бакинска нефтьдэ орохо тулхуур гэшэ гэжэ үздэг байгаа.

Крымдэ немцк-фашистска сэрэгүүд барандаа шахуу үгы хэгдэе. Дайсан болбол 50 мянган гаран хүнүүдэе алуулжа, 61.587 солдат ба офицерэе плендэ аллажа, 299 танк ба самолодно ехэ буу, 578 самолёт, 3.079 ехэ буу, 7.036 автомашина болон бусад олон сэрэгэй техникэ гэгэһэн байна. Дайсанай 191 судно уһанда шэнтгээгдэе.

1944 оной зун 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахы Белорусска ба 1-дэхи Прибалтийска элэ дүрбэн фронтнууд хоорондоо нягта харилсаатайгаар Белоруссида гайхамшагта ехэ ябуулга хэжэ, немцкэ фронтын бүхы һууриень хүдэлгэн хүндөөһэн байгаа. Энэнь эсэстэ дайсанай сэрэгүүдэй бүхы центральной бүлэглэгэе бута сохилтожо, Советскэ Белоруссийн столица — Минск, Советскэ Литвагай столица — Вильнюс сүлөөлэгдөө. Довтолгоёо амжалтатайгаар хүжүүлжэ 1-дэхи Белорусска фронтын сэрэгүүд Польшодо орожо Висла мүрэндэ хүрээбэ.

Белоруссида Улаан Армийн довтолго хэһэн зүбхэн түрүүшын һара соо немцүүдэй гээлтэ гээлтэ: алаглаһан хүнүүдынь — 381.000 гаран, плендэ абтаһанинь — 158.480 солдат ба офицер (тэдэнэй дунда 22 немцкэ генерал), 631 самолёт, 2.735 танк ба самоходно ехэ буу, өлтэб калибрын 8.702 ехэ буу, 5.695 миномёт, 23.071 пулемёт, 57.152 автомашина болоно.

Сэрэг ба техникын талаар дайсание угаа ехэ гээлтэдэ

оруудһан 1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүд 1944 оной зун ехэ амжалтануудые туйлаһан байгаа. Эдэнүүд Броды ба Львов шадар дайсанай соежинүүдые хүрээлжэ, бута ехёод, Львов, Перемышляине сүлөөлжэ. Урда Польшодо сүмэрэн ороод Вислын баруун эрье дээрэ гүрэн тойхон плацдарин эзэлжэ.

Баруун Украинадахи өөрингөө армийн ба центральной бүлэглэггынгөө бута сохилгоһон ябадалһаа германска командованиин мэдээ ороодуй байтарын 2-дохи ба 3-дахы Украинска фронтнуудай сэрэгүүд Яссы — Бендерин орондо немцк-румынска армие тэрээһнэе дутуугүй шангаар сохижо, Молдавска ССР-эй столица — Бишневые сүлөөлжэ. Августын 31-дэ Улаан Арми болбол Румынийн столица Бухарестдэ ороо һэн.

«Урда Украина» гэгһэн немцкэ сэрэгүүдэй бүлэглэй составтахи шэнээр (гурбадахаа) амьлэхэгдэһэн 6-дахы ба 8-дахы немцкэ армивуудые хүрээлжэ бута сохижо ябадалые урда зүгтэ дүүргэһэн манай сэрэгүүдэй августын 20-һоо сентябрийн 3 хүртэрхи амжалтата довтолгын ябаса дундуур гансахан немцкэ сэрэгүүдэй гээлтэнь гэхэдэ: алаглаһан ба плендэ абтаһанинь — 256.000 солдат ба офицер, 338 самолёт, 830 танк ба самоходно ехэ буу элдэб калибрын 3.500 ехэ буу, 33.000 автомашина болоно.

Улаан Армийн энэ илалта зүүн-урда Европодохи немцкэ позицинуудай хүмэрин унаха ябадалда хүргөө.

Верховно Главнокомандованиин гүсэбэй ёһоор хэгдэһэн 2-дохи ба 3-дахы Украинска фронтнуудай ябуулганууд мүнөөнэй дайнда стратегическэ ба сэрэгэй-политическэ удхашанараараа гайхамшагтай ехэ ба эгээл томнэй болоно.

Улаан Армийн гайхамшагта ябуулгануудые генеральна штабууд болон сэрэгэй академинүүдэй һайса шудалан үзэхэ байха Мүнөө үедэ Улаан Армийн илалтанууд Советскэ Союзай гададын газарнуудта гүн ехээр һонирхогхожо, ехэ ехэ нэм дөбтөнүүдые түрүүлэн гаргажа байна. Тэндэ Улаан Армийн хүсэн шадал хаанаһаа гараа гэжэ шэб гэжэ ойлгохые эрмэлзэнэ.

Гэхын забһалта, германска сэрэгэй шэнжэлэтшэд өөрингөө армийн диилдэгтые нюуха аргагүй болоод байхадаа, манай сэрэгүүдэй амжалтатайгаар хэһэн ябуулга бүхэниие хүн ба техникынгээ талаар угаа булуу бай-

(Үргэлжэлэһын 2-дохи нюурта).

Эгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажалай мэргэжэлтэд! Фронт ба орондоо эдэе хоолой зүйлнүүдые ба ажайлэлдбэридэ хэрэгтэй түүхэй эдүүдые улам ихээр үгэгтэй! Таряабэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбые болзорхоонь урид дүүргэхэ ба Улаан Армийн орондоо түсэбнөө гадуур таряа тушаахын түлөө социалистическэ мурьсөө уламаар үргэдхэгтэй! (ВКП(б)-гэй ЦК-гэй уряалнуудһаа).

СССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй Указ

СР-эй Ухан-Сэрэгэй Флодой адмиралнууд, генералнууд ба офицернууды орденуудаар шагнаха тухай

Ахы ябуулганууды ша-
архээр ба эрэлхэг зориг-
хүтэлбэрлэлтэй түлөө
ицкэ булимтарагшадтай
ийдаануудта тэдэ ябуул-
эсэстэ амжалта туйлаг-
түлөө шагнаха гээбэл:

НИНЭЙ ОРДЕНООР

алагша лейтенант Пе-
рий Борис Фёдоровичы.
ор Субботин Николай
вичы.
ор Тимофеев Иван Анд-
евичы.

ИН ТУГАЙ ОРДЕНООР

генерал-майор Дубовцев
Александр Тимофеевичы.
ковник Житинский Ни-
колаевичы.
адмирал Николаев Алек-

сандр Андреевичы.
**НАХИМОВАЙ 1-дэхи ЗЭРГЫН
ОРДЕНООР**

1. Адмирал Головно Арсений
Григорьевичы.
2. Контр-адмирал Платонов
Василий Ивановичы.
**УШАКОВАЙ 2-дэхи ЗЭРГЫН
ОРДЕНООР**

1. Контр-адмирал Карпунин
Вячеслав Петровичы.
2. 1-дэхи рангын капитан
Пилиповский Григорий Ефимови-
чы.

ЗЭСГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН

СССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1944 оной ноябри 2.

**ДАЙНАЙ 1-дэхи ЗЭРГЫН
ОРДЕНООР**

1. Авиацийн генерал-майор
Александров Николай Сергееви-
чы.
2. Эръемн албанай генерал-
майор Кустов Иван Афанасьевичы.
3. 1-дэхи рангын капитан
Гитов Ефим Антоновичы.
4. Эръемн албанай генерал-
майор Терин Николай Антонови-
чы.
5. Полковник Юдин Михаил
Александровичы.

МАССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй Указ

Зэдын комбинатай хүдэлмэрилэгшэды БМАССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Берин программы дүүр-
шаа амжалтатой хүдэлмэ-
нэй түлөө Зэдын комби-
нудмэрилэгшэды Бурят-
АССР-эй Верховно Сове-
дидумэй Хүндэлэлэй
ор шагнаха гээбэл:

исеев Сергей Ефста-
—автоколоннын началь-
—

ер Владимир Борисович
а энергетигэй орлогшо.
рлаухов Маркар Карпело-
вскийн начальник.
илов Владимир Николае-
вскийн ахалагша үй-
шэн.
асьямин Алексей Ильич
лейнэ түмэр замай на-
—

тмин Фёдор Захарович—
—

льминов Хусанн Ашадуи-
евзвой командирай ту-
—

лубин Алексей Петрович
а механик.
льминова Надежда Петров-
навичца.
льминов Степан Леонтьевич
тай начальнигай орлог-
—

илинов Василий Серге-
евич ахалагша начальни-
к.
илинов Никон Тарасо-
вскийн механик.
илинов Григорий Иванович
а орогшник.
илинов Гавриил Геннадий
евич—таһагай началь-
—

расева Мария Степанов-
навичца.
илинов Сергей Васильевич
а механик.
ильминова Анна Архипов-
навичца.
илинов Евгений Ивано-

вич—автобазын техническэ хү-
тэлбэрлэгшэ.

19. Козлов Александра Трофа-
имовна—флотатор.
20. Колмсгаров Лаврентий
Алексеевич—котёлнуудай обму-
ровщик.
21. Коробна Павел Алексеевич
—албанай начальник.
22. Котенев Евграф Степано-
вич—крепышник.
23. Кудряшев Павел Павлович
—шофёр.
24. Курышева Мария Григорь-
евна—машинист.
25. Лимпер Арнольд Семёнович
—главна энергетик.
26. Лей Феодосий Антонович
—руднигай начальник.
27. Лоборский Николай Сте-
панович—автосварщик.
28. Малык Евгений Семёнович
—совхозой начальник.
29. Матбеев Николай Сергее-
вич—приискуп начальник.
30. Машунов Николай Гераси-
мович—халаанай начальник.
31. Миронов Василий Яковле-
вич—халаанай начальник.
32. Миронов Евгений Ивано-
вич—участогай начальник.
33. Миронов Ливерий Евгра-
фович—участогай начальник.
34. Нефедов Николай Констан-
тинович—ахалагша геолог.
35. Николит Наталья Мила-
новна—фабрикын начальник.
36. Новицкий Михаил Алексе-
евич—участогай начальнигай
туһалагша.
37. Орлов Павел Ефимович—
взрывник.

БМАССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Г. ЦЫДЕНОВА.
БМАССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй секретариин
уялгы дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соедүүдэй Байшан.
1944 оной ноябри 3.

38. Попов Александр Алек-
сандрович—главна инженерэй
туһалагша.
39. Прохоров Степан Андре-
евич—крепышник.
40. Пушкин Алексей Алексее-
вич—главна механик.
41. Рябухов Николай Егорович
—слесарь-моторист.
42. Садырин Николай Алек-
сандрович—ахалагша агроном.
43. Сазонов Сергей Михайло-
вич—халаанай механик.
44. Соловьев Александр Ва-
сильевич—электростанцийн на-
чальник.
45. Солодченко Мария Петров-
на—техник-химик.
46. Стархов Иван Григорьевич
—токарь.
47. Сухарев Фёдор Борисович
—главна механик.
48. Туголунов Василий Ива-
нович—взвой командир.
49. Философов Михаил Ива-
нович—компрессорно начальник
50. Хлопова Прасковья Анд-
реевна—ашаа бууллагша.
51. Хрущев Николай Алек-
сандрович—главна инженерэй
оршологшо.
52. Шонов Николай Ивагович
—механик.
53. Шотин Степан Михайло-
вич—парторганизацийн секре-
тарь.
54. Яковлев Паким Фёдорович
—стрелок.
55. Яценко Иван Фёдорович
—электростанцийн халаанай ме-
ханик.

Советскэ Информбюроһоо

Ноябри 3-ай оперативна мэдээн

Ноябри 3-ай туршада Зүүн Пруссияда ГОЛЬДАП горсдһоо хойгуур ба урдуур манай сэрэгүүд дайсанай ябган сэрэгүүд Солон таннуудай томо хүсэтэ атаканууды сухариса сохижо, хүн хара ба техникын талаар ехэхэн гээлтэдэ оруулаа.

БУДАПЕШТСКЭ зүгтэ ТИССА болон ДУНАЙ мурэнүүдэй хоорондо манай сэрэгүүд довтолгоо хүгжөөжэ, 100 гаран буурин газарнууды бэйлдаатайгаар эзэлбэ, тэдэнэй дунда ТОСЕГ, ЭРКЕНЬ, ДИОН, АЛЬШОДАБАШ, УЙХИРТЬЯН, ШАРИ, АЛШОНЕМЕДЬ, БЭДЬИ, САЛКСЕНТМАРТОН, ДУНАБЕЧЕ гэдэг томо буурин газарнууд ба ТОСЕГ, МИКЕБУДА, ЭРКЕНЬ, АЛЬШОДАБАШ, ИНАРЧ-КАКУЧ, ДУНАБЕЧЕ гэдэг түмэрзамай станцинууд бии.

Фронтын ондоо участкауд дээрэ тагнуулшадтай бэдэрлэгшүүд ба хэдэн газарта бага зэргын удашанартай байлдаанууд болоо.

Ноябри 2-то манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 38 немецкэ танк гэмтэһэн ба угы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 11 самолёт унагаагдаа.

Зүүн Пруссияда Гольдап горсдһоо оршондо дайсанай ябган сэрэгүүд ба танкнуудай томо хүсэнүүд манай позицинуудта довтолбо. Немецүүд нэгэн доро хойто ба урда талаһаа сохилтонууды хэжэ, советскэ частьнууды гэнэдхэн абаргада хабшаха гэжэ болоһон байгаа. Айхабтар шанга байлдаанууд болоо. Манай ябган сэрэгүүд ба артиллеристүүд гитлеровецүүды бүхы түхэлэй буунуудаар бууджа, сухариха баатай болгобо. Дайсан удангүй атакала дахин нэргээгээ. Нэгэ участок дээрэ бүлэг немецкэ танкнууд болон ябган сэрэгүүд советскэ сэрэгүүдэй байһан газар худар хушууран ороһон юм. Артиллерийн ба гвардейскэ мичмёдой хүсэтэ буудалгаар дайсанай тэрэ бүлэг сүм угы хэгдэһэн байна. Байлдаанай болоһон газар дээрэ гитлеровецүүдэй олон үхээр, галлагшаан ба хяа бута сохилтоһон арбаад немецкэ танк үлэбэ. Ондоо участок дээрэ немецкэ танкнууд ба автоматчигүүд манай позицинуудта дүтэлһэн байгаа. Офицер Бурдыш гвардейскэ артиллерийскэ батарея буудалга хэжэ дайсанай 3 танкы галлаба. Немецкэ автоматчигүүд бутанг задартаг снаряднуудаар буудалган хүндэ гээлтэнуудтэ эрбэ.

Будапештһээ 15 километрийн газарта байһан Алшонемедь гэдэг томо буурин газар эзэлгэдэ абтаа. Дунай мурэнэй зүүн эрье зубшан довтолжо ябаһан манай ондоо частьнууд үсэдэ шанга байлдаанууды хэжэ хэдэн буурин газары эзэлбэ. Советскэ ябган сэрэг ба танкнуудта сохилдон сухарихадаа дайсан болбол харгы худараа олон буу зэбсэг ба сэрэгэй зөөрп хаяна.

◆ Пултуск горсдһоо урдуур хэер батальон немецкэ ябган сэрэгүүд байлдаатайгаар тагнуул хэһэн байгаа. Манай түрүү подразделенияүүд дайсанай дүрбэн атакы хойно хойноһоон сухаржуулан сохибо. Удэшөөн багта советскэ боецүүд контрсохилтоорсо немецүүды сухаржуулан намлаа. Байлдаанай болоһон газар дээрэ гитлеровецүүдэй 340 үхээр үлэһэн байна. 4 немецкэ танк, 3 самоходно ехэ буу гэмтээгдэбэ.

◆ Подполковник Барзовой командалга дор ябаһан самолёдой экипаж (Улаантугта Балтийскэ флот) Балтийскэ далай соо 3.000 тонно уһа турихэ хэмжээтэй дайсанай транспортны тропедировалһан ба шэнтгээһэн байна.

◆ 2-дэхи Прибалтийскэ фронт дээрэ бүлэг немецкэ солдат болон офицерүүд Улаан Армиин талада шэлжэц оробо. 21-дэхи немецкэ авиациной дивизионһээ шэлжэн ороһон обер-лейтенант Вольфганг Н. гэшэ иигэжэ мэдээсэн: «Армиинуудай хойто бүлэг Германиһаа таһалагдаад, тылтээ харилсаха хуурай замын мүн таһалагдаа гэжэ офицерүүд ба солладууд мэдэнэ. Прибалтикада баригдашаһан немецкэ сэрэгүүд Крымдэ немецкэ дивизионүүдэй усадхагдаһан шэнтгээр угы хэгдэхэ байха гэжэ олон солдат ба офицерүүд тоолодог юм. Командоваличмай үнэн байдалы солладуудһаа июуха гэжэ оролддог байна. Наяхан армие командалагша нюуса приказ тараагаа һэн. Тэрээн соонь иигэжэ хэдэгдэнэ: «Хайшан гээд нямэ гэжэ асууһанай хэрэггүй, гэдэр гэшэ, мүн урагшаанһа холо хүртэр хараһанай хэрэггүй. Гансахан ээ эзэлжэ байһан позицинуудһаа 1945 оной май хүтэр алдангүйгээр бариха хэрэгтэй».

ОКТЯБРИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

Эрхим таряа-Эхэ орондоо

Иволгын колхозуудай найндэрэй бэлэг

Үсгэлдэр Улаан-Удын центральна үйлсөөр Иволгын эрхим колхозуудай 100 гаран улаан ашаанууд үнгэрбэ. Буденнын, Маяковскийн, Сталиной, Ленинэй нэрэмжэтэ, "Коминтерн", "XVIII партсъезд", "Мартын 8", "Красный пахарь", "Майн 1" колхозууд Агуухэ Октябрска социалистическэ

революциин XXVII ойдо бэлэг болгон дүн хамта 350 центнер таряа түсэб хөө гадуур тушаагаа.

Колхозно таряашад эсэсэй илалтын түлөө эршэтэй шангаар ажаллажа байһы нь манай столицыч ажалшад магтан хаража баярлаба.

Үдэр хүнигүй ашаа зөөнэд

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсон Юруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой членүүд гүрөндэ таряа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, түсэбхөө гадуур Улаан Армийн фондо оруулжа байна.

ва' шоферууд Попов., Бубонов гэшад эдбиктэйгээр хабаадалсажа, бэлэхдэхэй пункт колхоз хоёрой хоорондо үдэр хүнигүй ашаа зөөнэд.

Мүн гүрөндэ таряа тушааха түсэбүүдээ болзорхоонь урид дүүргээн Молотовой, Карл Марксын, 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд түсэбхөө гадуур Улаан

Армийн фондо таряа оруулгаа үргэлжэлүүлхээр.

Юруунын аймагай түрүү колхозууд Агуухэ Октябрска социалистическэ революциин XXVII жэлэй алдарт айн үдэрэ Улаан Армидаа эрхим таряа бэлэглэжэ угтахань.

Ц. БИМБАЕВА.

Мүрысөөндэ илаһан тракторна бригаданууд

Комсомольско-залуушуудай тракторна бригадануудай республиканска-социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэрхөнхөө хойшо хэдэн олон түрүү бригада болон трактористнууд түрүү ажалаараа ялгаржа гараһан байна.

сэб 331 процент дүүргэһэн, условно трактор бүхэнөөр 646 гектар элдүүрилхэн байна. Тийхэ зуураа, 730 килограмм горючи арбилаа.

Гадна, нүхэр Маланов өөрөө комбайнаар таряа хураажа, сезон соо 155 гектарай орондо 336 га хурааһан байна.

Хонхолойн машинно-тракторна станциин тракторист Анна Федоровагай хүтэлбэрилдэг бригада 660 гектарай орондо 1737 га элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэрингөө жэлэй түсэб 278 процент дүүргэһэн, условно трактор бүхэнөөр 460 га элдүүрилхэн байха юм. Мүн сезон соогоо 5.800 килограмм горючи

арбилаа. Таряахуряалга дээрэ 155 гектарай орондо 200 га элдүүрилхэн байна.

Тэрэшлэн залуу трактористнуудай республиканска социалистическэ мүрысөөн соогуур колхозно полинууд дээгүүр үдэр хүнигүй ажаллажа, тракторна хүдэлмэрингөө жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэһэн, хэдэ-хэдэн килограмм горючи арбилһан байха юм.

Мүнөө эхэ түрүү бригаданууд трактор заһабарилха түсэбүүдээ болзорхоонь урид эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, ерэхэ жэлэй үндэр ургасын үндэһе һуури табиһын түлөө мүрысөөнэй эршэ улам шангадхана.

Г. МИРОН

Таряа зөөхэ бригадануудай хүдэлмэри тухай

Октябрска социалистическэ резолюциин XXVII жэлэй ойн үдэрэй хүндэлдэдэ зорюудал комсомольско-залуушуудай транспортна түрүү бригаданууд таряа зөөлгөө таһалгаряагүйгээр ябуулжа байна.

★ Н. ОМБОЕВА

★ ★ 110 процент дүүргэһэн байна.

Зайграйн аймагта эмхихдэгдэһэн комсомольско-залуушуудай транспортна бригаданууд соо «Улаан Эрхирэг» колхоздохи бригада илэхай. Эдээр 437 центнерэй орондо 467 центнер эрхим шанартай таряа болгонихов болзор соо тушаагаа. Таряа тушаалга таһалгаряагүйгээр ябуулхын түлөө тус бригадын хүтэлбэрилдэгшэ нүхэр Держинай горьтойхон анхарал табиһые тэмдэглэжээр байна. «Арбижал» колхозой транспортна бригада 302 центнерэй орондо 310 центнер таряа шэрээ. Мүн Бировэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-залуушууднаа бүрдэһэн транспортна бригада таряа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна.

аймагуудаар эмхидхэгдэһэн комсомольско-залуушуудай транспортна бригаданууд илангаяа муугаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ аймагууд соо гүрөндэ таряа шэрэхэ түсэбүүдээ дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн бригаданууд тон үсөөн. Кяхтын аймагай зарим колхозуудай транспортна бригадын членүүд ургаса муу дээрэ хэе тушааха таряан гараһагүй гэхэн гүрэнэ эсэргүү ябадалнуудыг гаргалаг байха юм. Залуушуудай-транспортна бригада нуудай хүдэлмэрээ жэшээтэйгайгаар эмхидхэжэ шалаагүй дээрэһээ Кяхтын аймаг гүрөндэ таряа тушаалгаар республика соо эгээл гээгдэвги ябана. ВЛКСМ-эй Кяхтын айком транспортна бригадын хүдэлмэриние шангадхажэ, гүрэнтэйгөө түргэн тоосохо ябадал хангахын түлөө мүнөө хүртэр хүсэд орлодоого гаргаагүй байһаар. Мүн бэшэ шэ аймагуудай комсомольско-организациинууд транспортна бригадануудай дундахь социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгээр хүтэлбэрилнэ. Энээн дээрэһээ болжо зарим аймаг, колхозуудаар гүрэнэ таряа тушаалга болохогүйгээр хожомдожо байха

юм. Гүрөндэ таряа ту хожомдуулан хашан цөби дэлмэрилжэ байһан тра бригадануудыг саашалаагүй байна. Аймаг, колхоз бүхэнэй комсомольски нисадинууд энэ бригадын хи социалистическэ бологоор хүтэлбэрилэн ска агуухэ үдэр хүртэ портна бригада бүхэндэ түсэбүүдыг дүүргүүлхэ, дүүргүүлхэ ябадал хангалтагай.

Республикын түрүү дай таряа тушааха түсэбүүдыг үлүүлэн түсэбхөө гадуур Улаан фондо эрхим таряа байһан энэ үелэ комсомольско-залуушуудай транспортна данууд үдэр хүнигүй ярилжэ Октябриин агуу мөриг амжалтатайгаар түлөө бүхы хабалга ёһотой.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЯСА

МҮНӨӨДЭР КИНО ПРОГРЕСС—«Вратарь» ЭРДЭМ—«Табалахи да

Таряабэлэдхэлэй ябсаһаа

Эхэ орон болон фронтоо талха таряагаар хүсэд хангаха ябадал үргэн нийтэ колхозно таряашадай мүнөөдэрэй шухала зорилго мүн. Немөцно фашистска хара золигодуне хяа һамна сохино ябаа баатар Улаан Армийн үдэр бүгдэйн амжалтанууд бидэнэрэй фронтоо хэр зэргэ тухалһан-Һааннай бололсохо байна. Тийхэд гүрөндэ таряа тушааха түсэбүүд түрүүшын ээлжэнидэ дүүргэжэ, Улаан Армийн эрхэ хэсэһэй фондо нэмэри болохо үгэхэ зэргэтэй.

Украиныин колхознигуудай үүсхэлээр гүрөндэ таряа тушаалгана саг болзор соонь дүүргээд, түсэбхөө гадуур Улаан Армийн фондо хэдэн зуугаад центнер эрхим таряа оруулжа байһан манай республикын түрүү аймаг болон колхозууд фронтоо бодото тухаламжа хүргэжэ байна. Энэ эхэ патриотическа үүсхэлдэ эршэмтэйгээр оролсоно, эхэ орон болон фронтын урдахи мангин уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр бэлүүлхэн Нурман, Баргаман, Занаманай аймагууд республиканска Хүндэлэлэй доснала бэшгэдхэ хүндэтэ эрхэ өлхөн байха юм.

Агуухэ Октябрска социалистическэ революциин XXVII жэлэй алдарт айн үдэртэ бэлэг болгон Сэлэнгын аймагай «Улаан Үдэнгэ» колхоз түсэбхөө гадуур Улаан Армийн фондо 1.000 пүүд эрхим шанартай таряа тушааба. Улаан Арми болон эхэ орондоо нимээр тухалан патриотическэ үлгэр жэшээ харуулжа байһан эдэ мэтын колхозууд республикын аймаг бүхэндэ бии.

Габшье, Кяхта, Мухаршэбэр, Зайграй, Зодын зарим колхозууд таряабэлэдхэлыг болохогүйгээр унжгайруулжа, эхэ орон болон фронтын урдахи харюун уялгануудаа дүүргээдүй байһаар.

Таряабэлэдхэлыг имэ ехээр һаатуулжа байһан эдэ аймаг болон колхозууд гүрэнтэйгөө түргэн тосоохын түлөө бүхы хэмжээнүүдыг абаха сагынь тулаа.